

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี” ผู้วิจัยต้องการทราบถึงรูปแบบการสื่อสารที่ผู้ร่วมสนทนาใช้ในการสื่อสารกัน ในฐานะที่การสื่อสารในลักษณะนี้เป็นการสื่อสารในรูปแบบใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ด้วยบท(Textual Analysis) ผู้วิจัยจะบันทึกการสนทนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นระหว่างการสังเกตการณ์แต่ละครั้ง แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการสนทนา โดยเลือกศึกษาจากแม่ข่ายของมหาวิทยาลัยอีสต์แฮมป์ไชร์(irc.au.ac.th) และแม่ข่ายWebmaster(irc.webmaster.com) โดยอาศัยการสังเกตการณ์(Observative)ในห้องสนทนา แล้วทำการบันทึกข้อมูลที่เป็นด้วยบทโดยเลือกห้องสนทนา 5 อันดับแรกที่มีผู้เข้าร่วมสนทนามากที่สุดในแต่ละแม่ข่าย แม่ข่ายละ5ห้องสนทนา โดยแต่ละครั้งจะทำการบันทึกเป็นเวลา 30 นาที โดยเข้าสังเกตการณ์ทั้งสิ้น 30 ครั้ง บันทึกข้อความการสนทนาได้ทั้งสิ้น 105,362 ข้อความ แบ่งเป็น

-ข้อความที่ส่งจากแม่ข่ายไออาร์ซีมายังผู้ร่วมสนทนา โดยมีสัญลักษณ์ *** นำหน้าข้อความ เพื่อบ่งบอกได้ว่าเป็นข้อความที่ส่งมาจากแม่ข่ายไออาร์ซี จากการเข้าสังเกตการณ์พบว่าข้อความที่ปรากฏในบทสนทนาเป็นข้อความจากแม่ข่ายไออาร์ซี 53,486 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 50.76 โดยในเวลา 1 นาที จะมีข้อความที่ส่งจากแม่ข่ายไออาร์ซีเฉลี่ย 6 ข้อความ

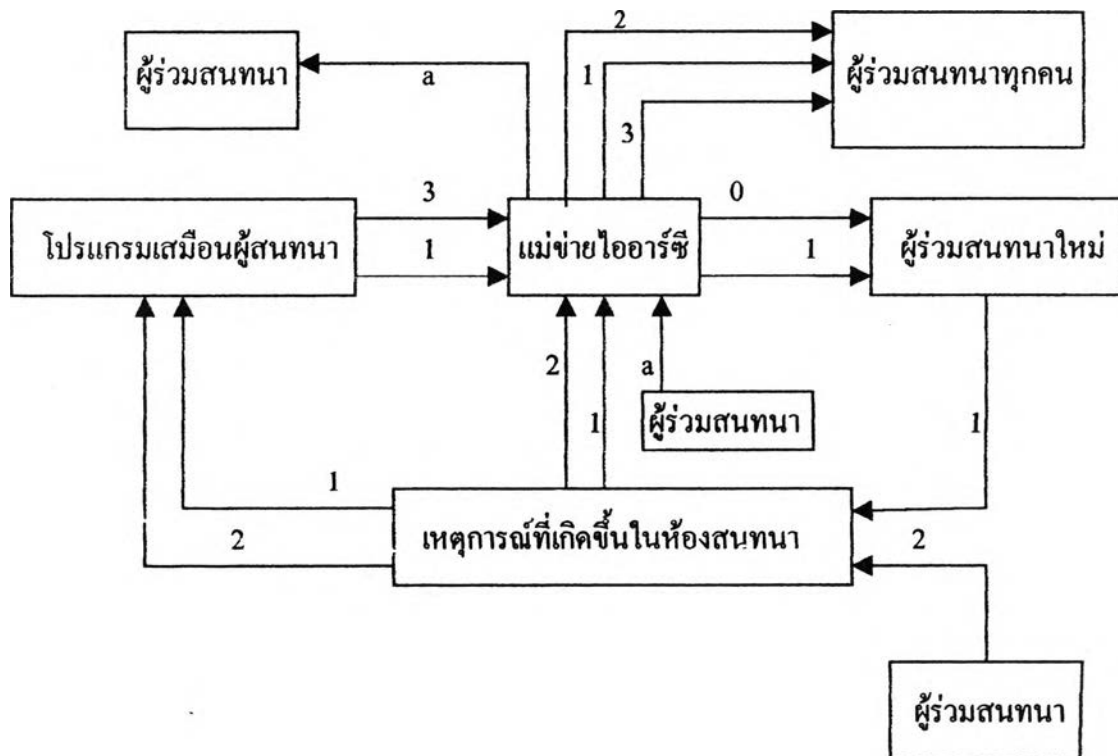
-ข้อความที่ส่งจากผู้ร่วมสนทนาไปยังผู้ร่วมสนทนา โดยมีสัญลักษณ์ <ชื่อผู้สนทนา> หรือสัญลักษณ์ * นำหน้าชื่อผู้สนทนา แล้วตามข้อความของผู้สนทนานั้นๆ จากการเข้าสังเกตการณ์พบว่าข้อความที่ปรากฏในบทสนทนาเป็นข้อความจากผู้ร่วมสนทนา 51,248 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 48.64 โดยในเวลา 1 นาทีจะมีข้อความที่ส่งจากผู้ร่วมสนทนาเฉลี่ย 6 ข้อความ

-ข้อความที่ส่งจากโปรแกรมเสมือนผู้สนทนาไปยังผู้ร่วมสนทนา เป็นการส่งข้อความอัตโนมัติจากโปรแกรมเสมือนผู้สนทนา โดยส่วนหนึ่งมีสัญลักษณ์เช่นเดียวกับข้อความจากผู้ร่วมสนทนาปกติ และอีกส่วนหนึ่งมีสัญลักษณ์ - นำหน้าข้อความที่ส่งจากโปรแกรมเสมือนผู้สนทนา จากการเข้าสังเกตการณ์พบว่าข้อความที่ปรากฏในบทสนทนาสามารถบ่งได้ว่าเป็นข้อความจากโปรแกรมเสมือนผู้ร่วมสนทนา 628 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 0.60 โดยในเวลา 1 นาทีจะมีข้อความจากโปรแกรมเสมือนผู้ร่วมสนทนา 1 ข้อความ

นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อความปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีร้อยละ92.28 เป็นข้อความขนาดสั้น มีความยาวไม่เกิน 1 บรรทัด มีการใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อสารกัน 1,097 ครั้ง โดย

ร้อยละ 16.16 เป็นการใชัสัญลักษณ์ประกอบข้อความสนทนา และร้อยละ 83.84 เป็นการใชัสัญลักษณ์เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกโดยไม่มีข้อความประกอบ

ในส่วนของการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี ผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารการรับส่งสารในห้องสนทนา เป็นดังภาพ

จะเห็นได้ว่าทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องสนทนาไม่ว่าจากผู้ส่งสารใดจะต้องผ่านไปยังแม่ข่ายไออาร์ซีก่อนแล้วแม่ข่ายจึงจะส่งข้อความไปยังผู้ร่วมสนทนาต่อไป

สำหรับจุดประสงค์ที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีพบว่า เป็นการสื่อสารเพื่อรักษาความสัมพันธ์เดิม และเพื่อสร้างสานความสัมพันธ์ใหม่ แล้วแต่ว่าผู้ร่วมสนทนานั้นจะรู้จักกันหรือไม่หรือเพิ่งเข้ามาทำความรู้จักกันใหม่

สัมฤทธิ์ผลในการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาพบว่ามีด้วยกัน 4 ลักษณะคือ

- ผู้ร่วมสนทนาเปิดประเด็นหรือมุ่งให้มีการตอบสนอง แต่ไม่มีผู้ร่วมสนทนาคนใดให้การตอบสนอง

- ผู้ร่วมสนทนาสื่อสารกันในประเด็นใดประเด็นหนึ่งซึ่งมุ่งสัมฤทธิ์ผล แต่ในที่สุดก็หยุดการสนทนาไป

-ผู้ร่วมสนทนาสื่อสารกันในประเด็นใดประเด็นหนึ่งซึ่งมุ่งสัมฤทธิ์ผล แล้วเปลี่ยนประเด็นการสนทนาใหม่ ละทิ้งประเด็นเดิม

-ผู้ร่วมสนทนาสื่อสารกันในประเด็นใดประเด็นหนึ่งซึ่งมุ่งสัมฤทธิ์ผล แล้วในที่สุดการสื่อสารในประเด็นนั้นก็เกิดสัมฤทธิ์ผล

จากการเข้าสังเกตการณ์ในห้องสนทนา ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ด้วยธรรมชาติเฉพาะของสื่อคอมพิวเตอร์ ที่มีความจำกัดด้านการสื่อสาร คือ มีความจำกัดในการสื่อสารด้วยตัวอักษรเท่านั้น ความจำกัดของเวลาในการสื่อสาร การร่วมสนทนาพร้อมกันหลายคน ทำให้ผู้ร่วมสนทนามีรูปแบบการสื่อสารเพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสื่อชนิดนี้

ในด้านการใช้ภาษาที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี พบลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นรูปแบบของการสื่อสารกันดังนี้

1. คำและการสะกด : คำและการสะกดที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีนั้น แบ่งได้เป็น

- คำและการสะกดที่ถูกต้องเป็นสามัญ
- การใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษแต่สะกดให้เป็นเสียงภาษาไทย
- การใช้ตัวอักษรภาษาไทยแต่สะกดให้เกิดความหมายในภาษาอังกฤษ
- การใช้คำและการสะกดที่เลียนเสียงพูด
- การใช้คำและการสะกดที่ให้เสียงในการอ่านเหมือนการออกเสียงของเด็ก
- การใช้คำและการสะกดที่สื่อให้เห็นถึงการตะ โจนหรือทอดเสียง
- การใช้คำและการสะกดที่ให้เสียงการอ่านเหมือนการออกเสียงของคนจีน
- การสะกดคำโดยใช้อักษรใกล้เคียงแทนอักษรที่ถูกต้อง หรือเว้นว่างตัวสะกดบางตัวในการสะกดคำหายาก
- การสะกดคำผิดพลาด
- คำและการสะกดที่พิมพ์ผิดพลาด

2. ระดับภาษา : ระดับภาษาที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีนั้น เป็นการผสมผสานการสนทนาในหลากหลายระดับภาษา เนื่องมาจากผู้ร่วมสนทนามีความแตกต่างกันทั้งด้านเพศ วัย อายุ และสถานภาพทางสังคม จึงทำให้รูปแบบภาษาที่ใช้แตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาปากและภาษากึ่งแบบแผน

3. การสื่อความหมาย : การสื่อความหมายที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี เป็นรูปแบบการสื่อความหมายที่ปรับให้เข้ากับสภาพของสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร คือ

- การใช้ข้อความที่สั้นกระชับ
- การสร้างความน่าสนใจให้กับข้อความ
- การใช้สัญลักษณ์

4.สถานภาพและการควบคุมความเรียบร้อยภายในห้องสนทนา : ในห้องสนทนาแต่ละห้อง ผู้เข้าร่วมการสนทนาจะมีสถานภาพที่แตกต่างกัน ผู้ร่วมสนทนาที่มีอำนาจจัดการสามารถออกคำสั่งต่อผู้ร่วมสนทนาอื่นๆ หากมีการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นในห้องสนทนา และนอกจากผู้ร่วมสนทนาที่มีอำนาจจัดการแล้ว โปรแกรมเสมือนผู้สนทนาที่มีอำนาจจัดการก็จะดูแลการใช้ภาษาและการสื่อสารให้เป็นไปอย่างปกติ และยังช่วยในการจัดเก็บข้อมูลบางอย่างของผู้สนทนาอีกด้วย

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี เป็นการสื่อสารที่มีรูปแบบเฉพาะที่ปรับให้เข้ากับการสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ถูกกำหนดและใช้กันในกลุ่มผู้ร่วมสนทนาด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจ กัมเพอร์ซ(John J. Gumperz) ที่ว่า กลุ่มคนจะมีระบบของพฤติกรรมทางภาษาของแต่ละกลุ่มโดยมีพื้นฐานมาจากการกำหนดไวยากรณ์ร่วมกัน โดยไวยากรณ์ที่เกิดขึ้นนี้จะถูกกำหนดโดยการยอมรับของกลุ่มคน มิใช่กฎตายตัวที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติ และเมื่อภาษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงมีการเติบโต เปลี่ยนแปลงและตัดทิ้งเพื่อให้เหมาะกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเปลี่ยนแปลงในรูปแบบสังคมที่รวดเร็วทำให้คำที่มีใช้อยู่ต้องปรับเปลี่ยนตามไปก่อนที่จะคนในสังคมจะตระหนักถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป(John J. Gumperz,1968) การเกิดคำและการสะกดในรูปแบบใหม่ แสดงให้เห็นว่าเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นกับสังคมการสื่อสารด้วยตัวอักษรผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ มีการสร้างคำใหม่โดยการประดิษฐ์สร้าง การเปลี่ยนหน้าที่ การกลับหน้าที่ การยืมจากภาษาอื่น การตัดคำและกระบวนการหลากหลายในการสร้างคำใหม่ขึ้นมาใช้ในการสื่อสาร

ในส่วนของวัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลที่ปรากฏในบทสนทนานั้น พบว่าผู้ร่วมสนทนาผู้ที่จะรักษาความสัมพันธ์เดิมและสร้างสานความสัมพันธ์ใหม่ และการสนทนามีได้มุ่งให้เกิดสัมฤทธิ์ผลมากนัก ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยของ คมกริช ทัทพิทา (2540) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย พบว่า หลังการใช้อินเทอร์เน็ต นักเรียนจะได้รับความเพลิดเพลินและมีเพื่อนใหม่มากขึ้นจากการใช้อินเทอร์เน็ต จะเห็นได้ว่าการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตจะเป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ เป็นเรื่องของความสนุกสนานและความบันเทิงมากกว่าการมุ่งงานสัมฤทธิ์ผลใดๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแม็คคอมบ์(McComb,1994) ซึ่งพบว่าการสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์จะมีความสะดวกและมีประสิทธิภาพมากมายหลายอย่างที่การสื่อสารแบบเผชิญหน้าไม่มี แต่ก็ไม่สามารถทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์

ผลการศึกษางานบางส่วนที่แสดงว่าผู้ร่วมสนทนามีการใช้สัญลักษณ์เพื่อแสดงอวัจนภาษาในการสื่อสาร ไม่เป็นไปในทางเดียวกับผลการศึกษาของ วิลเลียม (William,1985)ที่กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคล สนองความต้องการส่วนบุคคลและช่วยพัฒนาสัมพันธระหว่างคู่สื่อสารแต่ละขาดแคลนวัจนภาษาและอวัจนภาษาในการมีปฏิสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ร่วมสนทนามีความพยายามที่จะสื่อสารวัจนภาษาและอวัจนภาษาในการสนทนากัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้สัญลักษณ์หรือข้อความที่แสดงถึงเสียงที่แสดงอารมณ์ในการสนทนา ลักษณะเหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ก็สามารถสื่อได้ทั้ง วัจนภาษาและอวัจนภาษาถึงแม้ว่าจะไม่เท่ากับการสื่อสารแบบเผชิญหน้าก็ตาม

จากทฤษฎีการเข้าร่วมเป็นสังคมโดยผ่านสื่อ(Social Presence Theory of Media) ซึ่งอธิบายถึงสิ่งกระตุ้นทางสังคม(Social cues)ที่ติดมากับการสื่อสารผ่านสื่อ หากสิ่งกระตุ้นทางสังคมน้อยลงหรือหายไปอันเนื่องมาจากประเภทของสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร การสื่อสารก็จะเป็นการสื่อสารแบบไม่เกี่ยวกับบุคคล เพราะผู้รับสารจะรู้สึกว่าคุณส่งสารทำการส่งสารแท้จริงน้อยลง อีกส่วนเป็นการส่งสารจากสื่อ ทำให้ความรู้สึกเข้าร่วมเป็นสังคมต่ำ เป็นประเด็นที่แตกต่างเมื่อเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้ เพราะผู้ร่วมสนทนาสามารถแยกการสื่อสารระหว่างสื่อกับการสื่อสารระหว่างผู้ร่วมสนทนาด้วยกันได้อย่างชัดเจน ความรู้สึกเข้าร่วมเป็นสังคมจึงไม่น่าจะต่ำตามที่กล่าวไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีนั้น ทุกข้อความจะต้องผ่านไปยังแม่ข่ายไออาร์ซีเสมอ เพื่อเป็นการยืนยันและระบุต้นทางของข้อความหรือผู้ส่งสารได้ มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดสร้างความวุ่นวายกับผู้อื่นในห้องสนทนา เพราะหากข้อความที่ปรากฏในบทสนทนาไม่ผ่านแม่ข่ายไออาร์ซี จะไม่สามารถทราบได้เลยว่าข้อความนั้นๆส่งมาจากผู้ร่วมสนทนาคนใด นับว่าเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือขึ้นในการสื่อสารให้กับสื่อคอมพิวเตอร์ในระดับหนึ่งเพราะมักจะมีข้อกังขาเกี่ยวกับตัวตนของผู้สื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต การสื่อสารที่ต้องผ่านแม่ข่ายไออาร์ซีก่อนนั้นเป็นการยืนยันว่ามีตัวตนของผู้ส่งสารจริงและตรวจสอบได้
2. จากผลการวิจัยพบว่า ข้อความที่ส่งจากแม่ข่ายไออาร์ซีมายังผู้ร่วมสนทนามากถึงร้อยละ 50.76 ของข้อความที่เกิดขึ้นในห้องสนทนา หรือจะมีข้อความจากแม่ข่ายไออาร์ซี 6 ข้อความในเวลานาที ซึ่งข้อความดังกล่าวนี้มีได้เอื้อประโยชน์ต่อการสื่อสารกับผู้ร่วมสนทนาเลย เป็นเพียงข้อมูลที่เกิดขึ้นในห้องสนทนาที่แม่ข่ายต้องการแจ้งให้ทราบ(System Information)เท่านั้นเอง ในทางตรงกันข้าม ข้อความเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการสื่อสารของผู้ร่วมสนทนา เนื่องจากทำให้การสนทนาขาดช่วงเนื่องจากข้อความจากแม่ข่ายไออาร์ซีนี จะปรากฏแทรกการสนทนาทำให้การสนทนาขาดความต่อเนื่อง ซึ่งปัญหานี้มีผู้ตระหนักถึงและมีการแก้ไขพัฒนาระบบแม่ข่ายในแม่ข่ายของต่างประเทศบางแห่งจะแสดงการเข้าออกจากห้องสนทนาของผู้ร่วมสนทนาเท่านั้น เหตุการณ์บางเหตุการณ์เช่น การเปลี่ยนชื่อที่ใช้ในการสนทนา จะไม่สามารถทำได้เมื่ออยู่ในห้องสนทนา หรือ มีโปรแกรมเสมือนผู้สนทนาจะต้องได้รับการลงทะเบียนกับแม่ข่ายก่อนที่จะเข้าไปอยู่ในห้องสนทนาใดๆ ซึ่งจะทำให้ข้อความแจ้งข้อมูลจากแม่ข่ายไปยังผู้ร่วมสนทนา และข้อความจากโปรแกรมเสมือนผู้สนทนาลดลงและไม่เป็น อุปสรรคในการสนทนา
3. การสื่อสารในรูปแบบไม่เหมาะสมที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี เช่น การใช้คำหยาบคาย หรือการส่งข้อความรบกวนการสนทนา มีการจัดระบบเพื่อควบคุมและจัดการได้ในระดับหนึ่ง แต่ข้อความเหล่านี้ก็ได้เป็นอุปสรรคในการสื่อสารในห้องสนทนา เนื่องจากผู้ร่วมสนทนามีได้ให้ความสนใจกับการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม และเพิกเฉยไป อาจเนื่องจากการสื่อสารในรูปแบบนี้มุ่งความบันเทิงในการสื่อสาร ความเหมาะสมต่างๆของสังคมจึงไม่มีความสำคัญในการสื่อสารรูปแบบนี้

4. ข้อจำกัดในการสื่อสารต่างๆในการสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ ไม่เป็นอุปสรรคในการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี เพราะผู้ร่วมสนทนาสามารถหาวิธีการที่จะสื่อสาร ทั้ง วิชาภาษาและอวัจนภาษาเท่าที่สื่อจะอำนวย เช่นการใช้สัญลักษณ์ หรือการเปลี่ยนสื่อเพื่อใช้สื่อสารกันในกรณีที่ไม่สามารถทำการสื่อสารกันด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ได้ เช่นการสนทนาทางโทรศัพท์ การโอนถ่ายข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
5. รูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างไปจากการสื่อสารในสื่ออื่น เป็นการปรับรูปแบบการสื่อสารให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและไวยากรณ์ของสื่อ อาจนับได้ว่าเป็นภาษาเฉพาะกลุ่ม ซึ่งรูปแบบการใช้ภาษาเช่นนี้ได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาในกลุ่มผู้สนทนามาเป็นระยะเวลานาน มีการเลียนแบบและคิดสร้างขึ้นใหม่ ตามสภาพการณ์ในการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยังคงสามารถสื่อสารกันได้ในกลุ่มสังคมนี้เป็นอย่างดี
6. นับได้ว่ารูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี ซึ่งให้เห็นถึงการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของกลุ่มสังคมหนึ่ง ซึ่งใช้มีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมกรรมของกลุ่มสังคมที่รวมตัวจากการใช้สื่อชนิดเดียวกันในการสื่อสารกัน มีการสร้างเอกลักษณ์ กฎเกณฑ์และควบคุมขัดเกลาในกลุ่มสมาชิกสังคม และสังคมที่เกิดขึ้นนี้ยังแสดงถึงความสัมพันธ์กันของการเปลี่ยนแปลงของภาษาและการสื่อสารกับบริบททางสังคมที่เป็นอยู่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสังเกตการณ์ในห้องสนทนาบนแม่ข่ายที่คนไทยนิยมเข้าร่วมการสนทนา ผลการวิจัยที่ได้จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรูปแบบการสื่อสารบนเครือข่ายไออาร์ซีเท่านั้น เพราะในแม่ข่ายของต่างประเทศก็จะมีลักษณะและรูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกันไป ผู้สนใจอาจทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการสื่อสารของคนไทยกับคนต่างชาติที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีได้
2. รูปแบบการสื่อสารบนเครือข่ายไออาร์ซีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการอธิบายรูปแบบการสื่อสารในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เมื่อเวลาผ่านไปกลุ่มคนที่เข้าร่วมการสนทนา ประสิทธิภาพของแม่ข่าย และการพัฒนาศักยภาพของคอมพิวเตอร์อาจมีการเปลี่ยนแปลงอันจะส่งผลให้รูปแบบการสื่อสารบนเครือข่ายไออาร์ซีเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน จึงมีการศึกษาการสื่อสารบนเครือข่ายไออาร์ซีต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาและสภาพแวดล้อมต่างๆ
3. การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เข้าสังเกตการณ์ในห้องสนทนาที่หลากหลาย มิได้เลือกสังเกตการณ์โดยเจาะจงกลุ่มคนหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นสำคัญ ผลการศึกษาที่ได้จึงเป็นภาพกว้างของการสื่อสารบนเครือข่ายไออาร์ซี หากมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารในรูปแบบนี้อาจเลือกเจาะลึกในประเด็นใดประเด็นหนึ่งจากห้องสนทนาที่มีลักษณะเฉพาะอาจจะพบประเด็นที่น่าสนใจมากขึ้นได้ เพราะในแต่ละห้องสนทนานั้นก็มีรายละเอียดที่น่าสนใจแตกต่างกันไป
4. ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปมักจะกังวลในเรื่องการบ่งชี้ตัวตนของผู้สื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต แต่จากการเข้าสังเกตการณ์ในห้องสนทนาผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ร่วมสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีเป็นกลุ่มคนที่สามารถเข้าถึงและบ่งชี้ตัวตนได้โดยสะดวก และให้ความร่วมมือกับการศึกษาวิจัยมากกว่าผู้ใช้งานในลักษณะอื่น เนื่องจากการสื่อสารบนเครือข่ายไออาร์ซีทำให้เกิดกลุ่มสังคมของผู้ใช้งานขึ้น มีการรวมตัวของกลุ่มสมาชิกเพื่อทำกิจกรรมต่างๆอยู่เสมอ ผู้สนใจอาจขยายขอบเขตการศึกษาไปยังที่เข้าร่วมการสนทนาได้

5. การใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย มีด้วยกันในหลายลักษณะและในแต่ละลักษณะการใช้ก็มีกลุ่มผู้ใช้งานที่แตกต่างกัน การศึกษาลักษณะการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการสื่อสารในหลายมิติ จะทำให้เข้าใจลักษณะของการใช้งานและรูปแบบที่คนกลุ่มต่างๆใช้ในการสื่อสารกันมากขึ้น
6. การสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดสัมพันธภาพใหม่ที่เรียกกันว่า “สังคมอินเทอร์เน็ต” โดยแต่ละกลุ่มสังคมจะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสมาชิกของกลุ่มสังคม การเกิดขึ้นของกลุ่มสังคม หรือจุดมุ่งหมายของการรวมตัวกัน ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ย่อมส่งผลถึงรูปแบบการสื่อสารที่ต่างกันด้วย จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาลงลึกในประเด็นต่างๆของแต่ละกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มสังคมอื่นๆของสังคมต่อไป